

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.04.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Дума

✓ Работодателите искат ремонт на схемата 60/40

Фактът, че при над 60 000 принудително спрели работа и над 350 000 засегнати от кризата компании, при оставащи без работа по 5000 души всеки ден, едва 228 предприятия искат да се възползват от схемата 60/40, показва, че тя не работи, твърдят от Асоциацията на работодателите в България. Оттам настояват схемата да се ремонтира и на неработещите служители държавата да плаща обезщетение в размер на 60% от осигурителния доход. Парите да се изплащат директно по сметките на работниците. Това е едно от предложенията, разписани от АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ. То вече е пратено в парламента с подписа на шефа на КРИБ Кирил Домусчиев. Целта е работниците да не останат изцяло без доход и да запазят местата си, но като се отчете фактът, че те не полагат труд. За този период да не се внасят осигуровки, но времето да се зачита за осигурителен стаж, искат национално представените организации на бизнеса.

Доходът на работниците, които са на непълнен работен ден, пък да бъде допълнен с обезщетение, пропорционално на неотработеното време, предлагат работодателите. Когато предприятието е въвело 4-часов работен ден, тогава то плаща половината от заплатите. Но другата половина трябва да се компенсира от държавата с 60%, обясни председателят на АИКБ Васил Велев. Така, ако при 1000 лв. заплата работите половината от времето, шефът ще плати 500 лв., а държавата още 300 лв., твърдят работодателите. От ВМРО предлагат да се намалят наемите на общински имоти, местни данъци и такси на засегнатите фирми и физически лица или дори те да бъдат освободени изцяло от тези плащания до края на извънредното положение.

Трудовите договори за сезонните работници в селското стопанство да се сключват и за повече от един ден, тютюнопроизводителите също да могат да сключват такива, както и да има договори за 4, 6 или 8 часа на ден, е внесла предложение между двете четения Светлана Ангелова от ГЕРБ.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Борисов поздравя здравните работници по случай професионалния им празник

Министър-председателят Бойко Борисов поздравя здравните работници по случай професионалния им празник. Борисов написа във фейсбук страницата си:

Скъпи лекари, медицински сестри, санитарни, фармацевти и лаборанти, поздравявам Ви по случай Световния ден на здравето и професионалния празник на здравните работници в България! Поклон пред Вашата човечност, сила и огромна отговорност да се грижите за другия. Тази година посрещаме празника в различна обстановка. Намираме се в криза, която завари неподготвени всички държави в света. Врагът е невидим, непознат. За някои изглеждаше безобиден в началото, но днес ни е изправил пред тежко изпитание. В тази битка срещу епидемията няма нужда от нападатели, всички сме защитници. Само ако сме единни и отговорни можем да изградим защитна стена срещу заразата. С нея ще браним не само себе си, но и ближния. Защото щетите върху икономиката, колкото и да са тежки, ще ги възстановим рано или късно. Човешкият живот обаче е незаменим. Само здравият човек дори да се препъне, ще има сили да се изправи и да продължи пътя си. Днес всички заедно полагаме усилия и търпим лишения в ежедневието си в името на здравето. През годините съм успявал безпогрешно да усещам недоволството на хората, да чувам критиката им. И никога не съм оставал безразличен. Това ще продължи и занапред. Днес обаче ситуацията е различна. Виждам каква тежест понася всеки заради борбата срещу епидемията. Но Ви уверявам, че всичко това си струва. Предприетите действия от нас дават резултат. Колкото повече дисциплина и отговорност покажем сега, толкова по-бързо и по-леко ще преминем през пика на епидемията. Нито една мярка обаче няма смисъл, ако не се прилага от всички навсякъде. Допуснем ли отклонение или разхлабване - последиците ще са страшни и непредвидими. Вече изказах своята почит към лекарите. Те са герои. Но да си герой днес означава и да спазваш мерките. Така също спасяваш животи.

Не мога да Ви обещавам, че след това предизвикателство всичко ще бъде както преди, но Ви давам дума, че ще положим всички усилия България да продължи пътя си напред. Благодаря на българските лекари и на всички български граждани

за това, че в такива трудни моменти показват колко силен и достоен народ сме, обединен вече 13 века в една голяма кауза – да пребъде България.

Днес се прекланям с чувство на гордост пред всеки един български гражданин. Към всеки един от Вас. Защото всеки е герой. Ще продължа да се боря за здравето Ви преди всичко. И категорично няма да бъда този, който ще превърне държавата в морга. Отказвам да бъда този, който да решава кой да диша и кой не. Предпочитам да изтърпя всички критики заради ограничителните мерки. Предпочитам да преживеем редица несгоди, но да останем живи. И така да излезем от кризата. Защото държавата - това сме всички ние и всеки един живот е безценен. Това е и ще продължи да бъде нашата философия!

✓ Над 7000 регистрирани в Бюрата по труда за ден

Около 3 хиляди души на ден остават без работа у нас и се регистрират в бюрата по труда заради извънредното положение.

Това показват даните на Агенцията по заетостта. Най-много са регистрациите в областните градове.

От Бюрата по труда припомнят, че документи могат да се подават и онлайн, за да се избегне струпването на хора. За целта е необходим електронен подпис и изваден Персонален идентификационен код към Националния осигурителен институт.

Кремена Калчева - директор на ГД "Услуги по заетостта": 7178 регистрирани в Бюрата по труда само за последния работен ден на миналата седмица. Като не малка част от тях - 5075, споменават, че пряко или косвено това се дължи на кризата с коронавируса.

✓ Земеделски производители дават шанс на безработни за препитание

Земеделски производители от Русенско дават шанс на много хора, останали без препитание заради коронавируса, да започнат работа. Безработните могат да кандидатстват за сезона в селското стопанство, тъй като през пролетта и лятото секторът винаги има нужда от работна ръка.

Само за 10 дни в бюрото по труда в Русе са се регистрирали над 800 души. Повечето казват, че нямат претенции каква работа ще започнат, стига да получават заплата. Съгласни са и на минималната. А по време на епидемия и икономическа криза селското стопанство за тях е добра алтернатива.

Ася Йосифова: Може зеленчукопроизводство. Мен не ме бърка.

Севим Неджмиева: Сеитба, бране. Минимално възнаграждение, то и да искаме, друго в България няма.

В момента в сектор "Земеделие" в Русенска област са заети около 100 000 работници, но има нужда още поне от 1000 за сезона.

Иван Караиванов, председател на Регионалния съюз на фермерите "Дунавско зърно": В сектор земеделие заплатите са добри за трудолюбивите хора.

В Русенско се отглеждат над 500 000 декара с пшеница, царевица и слънчоглед. В областта ще разчитат на местното производство в условията на пандемия, за да се скъси веригата на доставки като предпазна мярка.

✓ Български производители на зеленчуци се отказват да произвеждат заради ниските цени на вноса

Земеделски производители бяха сигнализирани, че няма да могат да продадат разсада си за зеленчуци, който вече е готов.

Този проблем беше решен със заповед на здравния министър. От днес могат да отворят пазарите и тържищата в страната. Общините обаче ще трябва да следят при какъв контрол се прави продажбата на плодове и зеленчуци, така че да се спазват епидемиологичните мерки.

Някои производители на териотирята на община Петрич, където се произвеждат голяма част от българските оранжерийни краставици и домати, се отказват от част от производството.

Костадин Стаменов също се е отказал от част от продукцията. Причината - вносът е много голям и нашата продукция застоява.

"Не можем да се състезаваме с държавите от ЕС. В тези държави се подпомага земеделието, а при нас се мачка. Вносът убива производителя и дребния търговец, мога да кажа и потребителя. Внася се на ниски цени и ние не можем да издържаме на тези цени", каза в Сутрешния блок на БНТ Стаменов.

Според него 80 % от земеделците у нас са на ръба на оцеляването.

✓ Кой се тревожи най-много от извънредното положение?

Младите хора изпитват най-силни притеснения заради ситуацията с COVID-19, това показва проучване на екип от психолози от философския факултет в Софийския университет.

Оказва се, че хората с по-високо образование изпитват по-голям дискомфорт от ограниченията в социалния живот.

Изследването е проведено онлайн сред 1504 участници в периода 18-22 март - това са първите дни от извънредното положение.

Последствията от извънредното положение оказват най-силно влияние върху психиката на хората до 29 години. Причината е, че досега младото поколение не се е сблъскало с толкова мащабна криза и затова имат най-високи нива на тъга, тревога, страх и паника.

Изследването показва, че хората над 49 години имат усещането, че контролират ситуацията, защото имат опит от справянето с предишни кризи.

И ако анкетата в интернет е анонимна, то пред камерата на БНТ никой не призна да изпитва негативни чувства.

Според проучването, мъжете реагират по-гневно на ситуацията от жените, като в същото време използват по-често ирония.

Проф. Соня Карабелъова, декан на философския факултет в СУ "Св. Климент Охридски": И това е хубаво, че реагират с една таква позитивна и ефективна стратегия, защото хуморът наистина е добър вариант.

Семейните също в по-малка степен възприемат положението като заплашително. Хората, които имат семейство и не са свикнали толкова да излизат, не им липсва толкова нощния живот, моловете и по принцип са свикнали с тази ситуация. Най-често споделяните очаквания за последствията са финансов и икономически крах, както и политически трусове. Но нагласата на голяма част от участниците в проучването е позитивна. Убедени са, че след кризата ще продължим да обръщаме повече внимание на здравето си и на опазването на природата, както и че ще настъпят добри промени в човешките взаимоотношения.

Проф. Соня Карабелъова, декан на философския факултет в СУ "Св. Климент Охридски": Сеизмолози в Европа отчитат, че много по-лесно следят сеизмичната активност на Земята в Европа, след като вече нямаме този интензивен начин на живот.

Природата ни показва, че в крайна сметка ние не можем да се надбягваме с нея и не трябва да го правим.

Основният извод, който прави и екипът на проф. Карабелъова е - в ситуации на криза хуманността и съпричастността излизат на преден план.

✓ "След новините": Застрашава ли коронавирусът единството на Европа?

Една от най-важните европейски ценности - солидарността, се пропука под тежестта на епидемията. Италианците са убедени че получават повече помощ от трети страни, но не и от ЕС. Застрашава ли коронавирусът единството на Европа?

Някои държави спряха износа на маски и жизненоважни медицински продукти, други затвориха границите си и причиниха километрични опашки, трети отказаха финансова помощ на най-пострадалите.

Кадрите с пратки за Италия "От Русия с любов" обиколиха световните медии и родиха "новината", че Москва и Пекин са помогнали повече на Рим, отколкото Брюксел и всички останали от ЕС.

Един от основните принципи на европейския проект - солидарността, падна жертва на коронавируса.

Урсула фон дер Лайен, председател на Европейския съюз: *Сега, когато седим на разстояние един от друг, ние повече от когато и да е било преди трябва да работим заедно. Трябва да се грижим един за друг и да се подкрепяме взаимно. Защото ако има нещо по-заразно от този вирус, то това са любовта и съпричастността.*

Солидарност и съпричастност - никога преди това тези две думи не са били повтаряни толкова често в Брюксел. Но заедно с тях все повече се говори за национален егоизъм и високомерие.

Урсула фон дер Лайен, председател на Европейския съюз: *В момент, когато Европа наистина трябваше да бъде тук за всички, прекалено много помислиха първо за себе си. В момент, когато Европа наистина трябваше да действа като „всички за един“, реакция на прекалено много беше „само за мен“. В момент, когато Европа наистина трябваше да докаже, че не е единствено „Съюз на безоблачните дни“, прекалено много първоначално отказаха да споделят чадъра си. Не след дълго обаче някои изпитаха върху себе си последиците от своите некоординирани действия.*

Италия за пореден път след кризата с мигрантите се почувства изоставена, казва Джовани Мария Дел Ре - дългогодишен италиански кореспондент в Брюксел. Но според него твърденията, че Русия и Китай са помогнали повече на Италия са фалшиви новини. Джозеп Борел нарече масовото разпространение на дезинформация по време на пандемията "глобална борба на наративите" - чрез лъжливи послания световни играчи като Китай и Русия се възползват от кризата и се опитват да дискредитират противниците си.

Джовани Мария Дел Ре, в. "Авенуре": *Това просто не е вярно. ЕК разпространи графики, които показват, че Италия е получила много повече маски и аспираторни от Франция, Германия, Чехия, Австрия отколкото от Китай. Коронавирусът роди много фалшиви новини. Проблемът е, че много италианци им вярват и смятат, че помощта идва предимно от държави извън ЕС.*

Популисти като Матео Салвини виждат нов шанс в кризата.

Джовани Мария Дел Ре, в. "Авенуре": *Лигата на Матео Салвини има много мощна фейсбук машинерия за разпространяването на фалшиви новини. Те наистина се правят много, за да убедят хората, че ЕС е много лош и отново подемат темата за референдум за излизане от него. Много италианци мислят така.*

В отворено писмо до италианския вестник "Република" Урсула фон дер Лайен публично се извини на всички италианци за липсата на европейска солидарност. Европейската комисия мобилизира "всяко едно свободно евро" от бюджета, за да помогне на държавите, но това не е достатъчно, смятат страните от Южна Европа. Само на италианската икономика всеки ден пандемията причинява щети за 3 милиарда евро. Рим, Мадрид и другите южни държави искат емитирането на така наречените коронаоблигации или съвместен европейски дълг. Богатите държави от Северна Европа начело с Нидерландия са против. Европейският анализатор от нидерландския вестник "Трау" Кристоф Шмид обяснява защо в ситуации като тази европейската солидарност куца.

Кристоф Шмид, европейски анализатор в. "Трау": *Всяка страна мисли първо за себе си. Здравеопазването е в компетенциите на отделните държави, а не на ЕС. Така че всеки гледа първо своята собствена страна, своите болници, семейството си. Разбира се, че се вълнуваме от всички разкази, които идват от Италия и Испания. Но в Нидерландия положението също е много сериозно. Да не забравяме, че страната е една от най-засегнатите в Европа заедно с Белгия и, разбира се, Италия и Испания. Но европейската солидарност е проблематична и това го видяхме през последните седмици след скандалите между Южна Европа и Нидерландия.*

Нидерландският финансов министър Хукстра каза през изминалата седмица, че страната му е натрупала през последните години финансови буфери, каквито Италия няма. С други думи обвини южните държави в липса на финансова дисциплина.

Кристоф Шмид, европейски анализатор в "Трау": *Позицията на нидерландското правителство е твърда и тя е, че когато става въпрос за финансова помощ за други държави в Европа, трябва да има определени условия. Корона облигациите все още са табу. Такава е и позицията на мнозинството в нидерландския парламент, въпреки че има много сериозни дискусии по темата в цяла страна.*

Нидерландия не за първи път заема различна позиция, когато става въпрос за харченето на европейските средства.

Кристоф Шмид, европейски анализатор в "Трау": *Това го видяхме и при дебатите за многогодишната финансова рамка, когато Нидерландия остава малко изолира в съпротивата си срещу увеличаването на европейските вноски. Още тогава в ЕС се появиха негативни реакции към Нидерландия, че не е солидарна с другите. Мисля, че сега с корона кризата тази позиция се затвърди. Нидерландия ще трябва много да се постарее, за да подобри репутацията си и това ще отнеме време.*

Докато Южна и Северна Европа се карат, пандемията от коронавирус се разраства и ефектът на доминото ще засегне всички икономики. По-бедните държави в Източна Европа като България също ще платят висока цена за високомерието, липсата на единодушие и солидарност в евросъюза. Според Джовани Мария Дел Ре вирусът изправя Европа през голямо изпитание.

Джовани Мария Дел Ре, в "Авенюре": *Ако лидерите успеят да се обединят и заедно да посрещнат кризата, тогава би могло да има "хепи енд". Ако държавите продължават да са разделени на северни и южни и защитават абсолютна различни позиции, ако не успеят да постигнат компромис, това ще бъде много опасно за Европейския съюз. Той или ще намери сили и ще излезе по-силен от кризата или ще се разпадне.*

Банкова криза през 2008, мигрантска - през 2015, мъчителен Брекзит пред последните години. А сега и вирус, който е на път да я върне Европейския съюз години назад.

И ако солидарността между държавите остава проблемна, на чисто човешко ниво проявяванията ѝ през последните седмици са многобройни. Пример за това е уникално изпълнение на нидерландската филхармония.

[БНР](#)

✓ Президентът Румен Радев ще посети "Пирогов" на Световния ден на здравето

В Деня на здравния работник и Световния ден на здравето, които отбелязваме днес, президентът Румен Радев ще посети Университетската многопрофилна болница за активно лечение и спешна медицина „Пирогов“.

Държавният глава ще се срещне с ръководството на най-голямата спешна болница у нас. Президентът ще разговаря с оперативния щаб на лечебното заведение и с доброволците, които се включиха да помагат в борбата с коронавируса.

Пирогов е сред болниците, които изнасят основната тежест при лечението на Ковид-19. В болницата бяха приети другите пациенти с положителни проби за коронавирус в София.

В изказванията си до момента президентът Румен Радев благодари на всички, които продължават да работят в условията на криза.

Сред тях и лекарите, които са на първа линия в борбата с коронавируса:

„Кризата откри своите тихи герои - лекарите, медицинските специалисти, доброволците“, каза той.

✓ Парламентът одобри актуализацията на държавния бюджет за 2020 г.

Депутатите гласуваха окончателно и промените в закона за мерките и действията при извънредното положение

Парламентът прие окончателно на второ четене актуализацията на държавния бюджет за 2020 г.

Актуализацията се наложи заради кризата с разпространението на Covid-19 у нас и ще даде възможност на страната да поеме нов дълг от международните финансови пазари.

Одобрените промени предвиждат дефицит в края на годината от 3,5 млрд. лева и увеличаване на тавана за поемане на държавен дълг от 2,2 млрд. на 10 млрд. лева.

Част от този нов дълг ще бъде използван за финансиране на дефицита, както и за капитализация на Българската банка за развитие (ББР) със 700 млн. лева.

За сега останалата част от одобрения нов лимит на държавния дълг от 10 млрд. лева ще бъде ликвиден буфер, а финансовият министър Владислав Горанов изрази надежда да не се стига до изтеглянето на цялата сума, но посочи, че са отворени всичките възможности - на вътрешния и външен пазара, както и от международни финансови институции.

За да се осигури гъвкавост бе увеличен и лимита с 2 млрд. евро до 10 млрд. евро по глобалната средносрочна програма за облигации, приета през 2015 г.

Променената бюджетна рамка и новият таван на държавния дълг бяха одобрени с гласовете на ГЕРБ, "Обединени патриоти", ДПС, "Воля" и независими депутати. "Против" бяха само от БСП.

Според бюджетната актуализация са предвидени 1,4 млрд. лева трансфер към държавното обществено осигуряване, респективно към фонд "Безработица", за обезпечаване на плащанията на съкратени работници и служители и за осигуряване на мярката "60/40" за подпомагане на бизнеса.

С актуализацията на бюджета за 2020 г. държавата капитализира Българската банка за развитие (ББР) ще бъде капитализирана със 700 млн. лева и допълнително в бюджета се осигуряват още 700 млн. лева държавни гаранции за ББР.

По този начин ще може хората, които са в неплатен отпуск, както и всички самоосигуряващи се лица, да получат три поредни месеца по 1500 лева месечно безлихвен кредит, с гратисен период от 5 години и срок на погасяване 10 години. Ще бъде разработен и програма, насочена към малкия бизнес, който също ще има право да получава безлихвен кредит посредством ББР със сериозен гратисен период от 3 до 5 години за поддържане и възстановяване на своята дейност.

Депутатите гласуваха окончателно и промените в закона за мерките и действията при извънредното положение

Предвижда се до отмяната му партиите да не получават субсидия от държавата.

Депутатите намалиха глобите за нарушаване на противоепидемичните мерки. За разходка в парка глобата ще е от 300 до 1000 лева, при повторно нарушение от 1000 до 2000 лева. Досега нарушителите се наказваха с 5000 лева. Запазва се обаче глобата за нарушаване на карантината от 5000 лева.

Когато нарушението на ограниченията по време на извънредното положение е извършено от едноличен търговец или юридическо лице, ще се налага имуществена санкция от 500 до 2000 лева, а при повторно нарушение от 2000 до 5000 лева. Досега санкцията беше 15 000 лева.

Туроператорите ще могат да предлагат ваучери за компенсация. Ако пътуващият не се съгласи, парите трябва да бъдат върнати след отмяна на извънредното положение.

Пълно или частично ще могат да се освобождават от наем ползвателите/наемателите на държавни или общински имоти до края на извънредното положение.

При забава за плащане на задължения на частноправни субекти, длъжници по договори за кредит и други форми на финансиране, предоставени от банки и финансови институции вкл. когато вземанията са придобити от други банки, финансови институции или трети лица, и по договори за лизинг, не се начисляват лихви за забава и неустойки. Задължението не може да бъде обявено за предсрочно изискуемо и договърът не може да бъде развален поради неизпълнение, както и не могат да бъдат изземвани вещи.

За срока от 13 март до отмяна на извънредното положение спират да текат срокове за давност, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти.

✓ Кънчо Стойчев: България е единствената в ЕС, която не е задействала реална помощ

Димитър Ганев: Трябва да се гледат индикаторите за безработица

"Ние сме единствената страна в ЕС, която не е задействала реална помощ. Правителството свършено нищо не прави по икономическата ситуация в страната. Знаем, че в такива моменти помощ е само онази, която е навреме". Това каза пред БНР социологът от "Галъп интернешънъл" Кънчо Стойчев. Той посочи, че мерките за ограничаване на разпространението на коронавируса са добри и навременни.

"Вече мина месец и бизнесът умира. Управляващите се опитват да оправят едно мъртво родено и изцяло сбъркано постановление. Мярката 60:40 сега я оправиха, но пак е неработеща", коментира Стойчев и обясни, че самата идея на тази мярка е сбъркана, защото в момент на криза, когато работата е спряла и хората не могат да работят, да се търси 100% компенсация е възможно може би само за гигантски фирми, които имат огромни запаси и могат да се възползват от подобна мярка, но те нямат нужда от помощ. Стойчев даде пример, че в Германия мярката е 60:0, а във Франция е 50:0. По думите му в България тази мярка иска да гарантира 100% заплатата на човек, който не работи: "Да, това не е по негова вина, но защо да получава пълна заплата. Това го няма никъде в света".

Той беше категоричен, че за над 90% от българския бизнес мярката 60:40 не е работеща и това се вижда и от опашките пред бюрата по труда. Стойчев коментира, че не само не са добри икономическите мерки, но към днешна дата те не са започнали да се прилагат. Според него опозицията в парламента не е компетентна по икономическите въпроси.

Според него основната задача на управляващите е в максимална степен да се запази работната сила. 210 хиляди са новите безработни, посочи социологът, като се позова на данни на агенция "Галъп интернешънъл".

В предаването "Нещо повече" Димитър Ганев от агенция "Тренд" заяви, че кризата, която ни очаква, няма да е по-малка от тази, която наблюдаваме в момента:

"Дори да направим най-добрите мерки в България, когато спрат да работят автомобилните заводи в Германия и нашият износ бъде занулен в следващите няколко месеца, това ще доведе до много тежка икономическа ситуация".

Ганев изтъкна, че най-важното нещо, което трябва да се гледа в момента, са индикаторите за безработица и да могат да се задържат максимално много хора на работните им места:

"Представете си колко тежък процес ще бъде разпределението на трудовия пазар след това".

В политически план Ганев коментира, че не очаква сближаване на позициите на президента Румен Радев и правителството:

"В такъв тежък момент за обществото - не само в икономически, но и в социален план, много по-трезво би било хората да чуят мерки, които се подкрепят от всички институции, защото така доверието към тези мерки и тяхното спазване би бил по-ефективно". По думите му президентът не се е решил на този вариант.

Според него БСП е много активна с различни предложения за алтернативни мерки, защото след кризата ще има социално недоволство от резултатите от мерките, предприети от управляващите, и гневните хора ще търсят свой политически изразител:

"Опозицията и президентът искат да станат легитимен изразител на това недоволство - като кажат, че те са предлагали алтернативи, но правителството не ги е послушало".

✓ Ремонт на "извънредния" закон: край на глобата от 5000 лв. за нарушения на мерките

Крайния вариант на закона ще видим в "Държавен вестник" - ето защо

Какво точно наистина промениха депутатите и как точно звучат новите текстове в "извънредния" закон ще разберем окончателно и със сигурност, когато текстовете се появят в "Държавен вестник". Причината - както при първото приемане на закона за извънредното положение, така и днес при ремонта му, вотът премина в хаос и неясноти. Този път не само заради множеството устни редакции и дългите дебати, а и заради новия начин, по който депутатите работят. А именно - законите на второ четене не се дебатират и гласуват текст по текст, а първо минават дебатите, пък после - накуп - гласуванията. Без писмен, публичен доклад за поправките, направени "в ход". Новият начин на гласуване е част от мерките на Народното събрание за опазване на депутатите от коронавируса - вотът става по групи, за да може депутатите да не седят един до друг в залата.

И все пак - какво е новото и най-важното в пренаписания отново закон - според вота и дебатите, които го предшестваха:

Ремонт на мярката 60/40 за бизнеса - по предложение на ДПС - така, че държавата да поема и осигуровките на работниците за частта от заплатата, която поема; прецизиране, че при неизплатени задължения няма да има наказателни лихви и развалени договори, но само ако става дума за договори с финансови институции и за лизинг; удължени срокове за връщане на безлихвени кредити до 1500 лв., гарантирани от ББР, от които могат да се възползват и самоосигуряващите се лица - това са част от промените в закона за извънредното положение, които депутатите приеха окончателно днес.

Край на фиксираната глоба от 5000 лв. за нарушение на мерките срещу COVID-19

Глобата за нарушения на заповедите с мерки в извънредното положение на министър Кирил Ананиев пък вече няма да е фиксирана на 5000 лв., както е сега. Тя ще варира, а таванът от 5000 лв. остава за нарушения на мерките на карантина, когато не става дума за престъпление по Наказателния кодекс. Така новите глоби за разходка в парка, например, която сега е забранена, ще варира от 300 до 1000 лв. При повторно нарушение санкцията ще е от 1000 до 2000 лв.

Имуществената санкция от 15 000 лв. за нарушение на мерките на здравния министър, извършено от едноличен търговец или юридическо лице, се редуцира до размер от 500 до 2000 лв., а при повторно нарушение - от 2000 до 5000 лв.

Без партийна субсидия в извънредно положение, онлайн заседания

Решено бе още по време на извънредното положение партиите да не получават държавна субсидия за дейността си. Бе въведена и възможност държавни и местни органи да заседават и да взимат решения дистанционно и онлайн по време на извънредното положение. Прецизирано бе, че в определени случаи ще могат да се провеждат и съдебни заседания дистанционно с участие на страните.

КЗК може да продължи да работи, с което да се "отпушат" обществените поръчки, решиха още депутатите.

Защита при забавени плащания – само ако са към банки и финансови институции

Новите предложения предвиждат договорните последици от забава на плащания вече да не важат само в случаите, когато става дума за издължаване към банки и други финансови институции по кредити и други форми на финансиране, лизинг и подобни. В действащите досега правила в извънредния закон няма такова уточнение и се появиха сигнали, че са спрели плащания между фирми на основание текстовете. Тоест - не се изпълняват договорни отношения между фирми, като невинаги става въпрос за затруднения в кризата заради извънредното положение.

Този текст предизвика много бурни дебати. Според БСП ремонтът на закона в тази му част е "тежко отстъпление от защитата на правата на българските граждани".

От ГЕРБ и НФСБ обаче бяха категорични, че новият вид на текста - а именно защита на гражданите и юридическите лица при просрочен кредит или лизинг, но не и при частно-правни договорни отгощения - на практика позволява да не се спре стопанският оборот и да няма неконтролируем ръст на междуфирмената задължнялост.

"Вие държите да защитите търговците, ние – да защитим хората", обяви в заключение Крум Зарков от левицата.

60/40 в редакцията на ДПС. Йордан Цонев с предупреждение към властта

ГЕРБ подкрепи изменения в т.нар. схема за подпомагане на бизнеса да не съкращава хора, предложена ден по рано в правната комисия от депутата от ДПС Йордан Цонев. Ремонтът на мярката се наложи и след като работодателските организации скочиха, че реално предложенията на правителството не са никаква помощ за предприятията, а държавата би върнала повече от половината от т.нар. помощ под формата на осигуровки и данъци - за сметка на ангажименти от страна на бизнеса.

В резултат - държавата ще поема и осигуровките върху 60-те процента от заплатата на работника, ако фирма кандидатства по мярката, гласи новият вариант на закона. За работодателя остава да плати 40 % от заплатата и дела осигуровки за тях. Работодателят се задължава да не съкращава работници, за които е получил държавна подкрепа, в продължение на 3 месеца след края на извънредното положение. Имаше предложения парите да не постъпват по сметка на работодател, а директно към работника - от БСП - но не се прие, въпреки аргументите, че така се случват нещата по подобна мярка в страни като Австрия и Германия.

Йордан Цонев от ДПС обаче отправи предупреждение към властта:

"Ако мярката се отнася за спрели предприятия, компании, фирми и работници, останали извън полето на работа заради извънредното положение, то тя трябва да се отнася с още по-голяма сила за тези, които се опитват да си запазят работните места. Ако е така – всяка компания трябва да е в обхвата на помощта, ако има признаци да е засегната от кризата. Тези хипотези са много. Но предупреждавам - ако получим още един сигнал, че мярката се стеснява от изпълнителната власт - с изисквания за допълнителни документи от работодателите, някакви заповеди и разпоредения -

ще се видим принудени да настояваме за нови промени и детайлно изброяване на всички, които са в обхвата на помощта."

Тоест - според ДПС има много сигнали, че изпълнителите на мярката - тоест институциите - изкуствено стесняват кръга и обхвата ѝ.

Ваучери за туризъм. Ако не - връщане на парите след месеци

Туроператорите ще могат да възстановяват пари за пропуснати в извънредното положение почивки на своите клиенти едва след като кризата премине. Предложенията варираха от това да се случва в рамките на 1 месец, до на 6 месеца или на 1 година. Преди да се пристъпи към възстановяване на сумите - клиентите ще имат възможност да получат ваучер с валидност от 2 години - тоест да реализират все пак почивката си постфактум, когато опасността от коронавируса отmine.

Дълъг спор се разрази по предложението на представители на НФСБ/ОП магистър фармацевт да може да замени изписано от лекар лекарство, което не се плаща от здравната каса, с лекарство със същата съставка и дозировка на друг производител (т.нар. генерични медикаменти), ако "оригиналният" препарат липсва в търговския обект. И при съгласие на пациента. ГЕРБ и БСП отхвърлиха заедно тази идея.

Прие се още предложение държавните органи и местните власти да могат да освобождават или да редуцират наеми за отдадени имоти в кризата. Както и да се намаляват или отлагат местни данъци и такси по време на извънредното положение.

✓ Актуализацията е факт. Бюджет 2020 е окончателно прекроен

14-часовото заседание все още не е приключило

След като цял ден депутатите дебатираха три точки от закона за поправките в бюджета, две от тях вече са окончателно приети - тази, с която народните представители решиха да оставят себе си, министрите, премиера и всички членове на политически кабинети без заплати до края на извънредното положение и тази за актуализацията на бюджета.

Дебатите по прекрояването на разчетите за приходите и разходите на хазната продължиха над 4 часа този следобед, но не доведоха до генерални промени в идеите, представени от министерството на финансите.

Няколко часа по-късно при специфично гласуване по групи в залата на Народното събрание, новият бюджет беше приет и законът трябва да бъде обнародван.

Дебатите преминаха в познатото русло - БСП представи алтернативни текстове, с които се искаха повече пари за почти всички, докато от ГЕРБ почти не участваха в разговорите и не защитаваха своите предложения.

ДПС и "Обединени патриоти" декларираха готовност да подкрепят предложенията на Министерството на финансите, а "Воля" действаше по собствените си представи за заседание на парламента.

Какво се променя

Когато в края на 2019 година се гледаше бюджет 2020, Народното събрание прие, че той ще бъде, за първи път от много години, балансиран, тоест с паритет на приходите и разходите. Сега кризата наложи промяна - хазната ще приключи на дефицит от 3,5 млрд. лв. според новите разчети. Той ще се генерира от 2,44 млрд. лв. по-малко приходи от ДДС, акцизи, корпоративни данъци, данък върху доходите на физическите лица, социалноосигурителни вноски и др. Допълнителен милиард ще изяде мярката 60/40. 430 млн. лв. се прехвърлят към социалното министерство.

Финансовото министерство твърди, че това е най-тежкият вариант на криза, който се разглежда. Това предположение означава практически свиване на българската икономика с до 3%.

По-темата, която вълнува най-много - увеличението на тавана на дълга - той ще бъде увеличен до 10 млрд. лв. Въпреки това финансовото министерство ще опита да набере финансиране от 4,2 млрд. лв. като начало - с цел да запълни дефицита и увеличението на капитала на Българската банка за развитие със 700 млн. лв., а останалата част до 10 млрд. лв. ще се ползва, ако кризата се задълбочи.

Новото е, че по предложение на Менда Стоянова от ГЕРБ, държавата ще може да ползва един от инструментите за външни заеми през международните пазари и международни финансови институции. Лимитът за издаване на облигации се повишава от 8 до 10 млрд. евро. Това обаче не означава допълнителен дълг, а е поредната възможност, през която може да се набере кредит до вече записания таван от 10 млрд. лв.

Тази схема е позната на българското правителство от 2015 година, когато се сключи договор с четири международни банки, които да пласират еврооблигации на стойност до 8 млрд. евро. Покрай фалита на КТБ бяха изхарчени малко над 5 млрд. евро. Сега тази кредитна линия се продължава до 10 млрд. евро.

Отпадна предложението на Менда Стоянова да се даде възможност да се търсят и кредити от Международния валутен фонд. Това стана ясно още вчера, когато изненадващо нейната идея беше суспендирана именно от финансовия министър Владислав Горанов. Такава е и позицията на БСП.

Още - бюджетът дава още един лост в ръцете на ББР за раздаване на кредити, този път за малкия и среден бизнес. Досега бяха отделени 700 млн. лв., които отидоха в държавната банка, която ги предоставя като гаранции към търговските банки, които трябва да кредитират предприятия. Там лимитът е до 2 млн. лв. на компания и до 1500 лв. на физическо лице. Сега Народното събрание вероятно ще приеме, че се създава нова линия, с нови 700 млн. лв., които обаче няма да бъдат наливани към ББР, а ще бъдат гаранции, които държавата издава към държавната банка. Идеята е ББР да бъде последен кредитор на малки и средни фирми със заеми до 100 000 лв.

Най-тежкият въпрос остана за самоосигуряващите се лица, повечето от които не са внасяли вноски във фонд "Безработица". За тях държавата предлага безлихвените кредити до 1500 лв.

Какво предлага опозицията

Обобщено - алтернативен актуализиран бюджет. БСП иска съсредоточаване на новите текстове в четири основните направления, които да гарантират нормален живот на бизнеса и хората.

Първо - самосигуряващите се да получат по една минимална заплата и осигуровките към нея или 725 лв. на човек. Към тях трябва да спаднат и хората в неплатен отпуск.

Второ - целева субсидия от 30 млн. лв. за земеделските стопани, за да продължат да работят.

Трето - облекчения за малкия и среден бизнес, който в момента не работи. Отпадане на такса смет, тротоарно право, ДДС върху храни, които са се развалили (*б.р. - реално за такива храни не се плаща ДДС и сега*).

Освен това държавата и общините да възлагат на такива фирми поръчки за пакети от храна, които да се дават на социалнослаби.

Общо всичко това трябва да струва 1,5 млрд. лв., а парите биха дошли, по думите на социалистите, от замразяването на проектите за модернизацията на армията.

БСП не подкрепи актуализацията във варианта на правителството, защото смята, че мерките са сбъркани, че няма да работят, че не мислят за хората и че не са взети предвид дълбочината и тежестта на кризата. Освен това не са дадени точни данни за дълга, не е обяснено и защо ни трябва, при положение, че има фискален резерв.

ДПС от своя страна подкрепи предложенията на управляващите и предупреди, че са минали само 15 работни дни от извънредното положение и е рано да се разтваря кесията.

"Ние избрахме да не печелим дивиденди пред нашите избиратели като говорим неща, в които не сме убедени. Всички институции трябва да изглеждат обединени, солидни и отговорни пред хората", каза Йордан Цонев.

✓ Заповед: Фермерските пазари отварят, местните власти да се съобразят

Министърът с правила за бранша, сред тях: еднопосочно движение, хигиена, 2 м дистанция между купувач и продавач

Фермерските и кооперативните пазари да могат да работят в условията на извънредното положение при изпълнение на определени мерки за хигиена, дезинфекция и социална дистанция между продавачи и клиенти. А въведените от местни власти ограничения за функционирането им да бъдат отменени.

Такава заповед издаде здравният министър Кирил Ананиев във връзка с извънредното положение заради риска от разпространение на COVID-19. Именно министърът е натоварен от "извънредния" закон с издаването на правила и мерки по време на кризата с коронавируса и заповедите му са задължителни за изпълнение.

Новите мерки засягат още правилата за обработването на земеделските площи, за непрекъснатост на дейностите по отглеждане на селскостопански животни и производство на фуражи.

В София например още на 16 март - три дни след като бе обявено извънредното положение от Народното събрание, бе издадена заповед от местните власти, с която се преустановиха фермерските и временни пазари на територията на столицата. Подобни мерки бяха предприети и от други общини. Земеделски производители вече предупредиха, че тези органичения водят до огромен проблем и за реализирането на продукцията, и за препитието им, и до изхвърляне на качествена храна в период, в който има повишено търсене на хранителни продукти.

На този фон постоянните общински пазари продължават да работят, припомниха земеделци.

Новата заповед на Кирил Ананиев е за "работата на кооперативните и фермерски пазари, за обработването на земеделските площи, за непрекъснатост на дейностите по отглеждане на селскостопански животни и производство на фуражи".

В нея се предвижда местните забрани и ограничения да бъдат преустановени или отменени. Ето и правилата и мерките, обявени от министъра:

Всяка община да създаде организация за функционирането на кооперативните и фермерски пазари, като се отчете конкретната специфика като разположение, капацитет и брой на участващи производители за директни доставки на малки количества суровини и храни до краен потребител.

Въз основа на анализа по т. 1 и с цел опазване на всички участници във веригата от продавач до купувач могат да се прилагат допълнително следните практики:

- Разширяване площта на фермерските пазари и поставяне на информационни табели за спазване на мерките;
- Въвеждане на заграждения, с цел предотвратяване струпването на хора и определяне на задължително еднопосочно движение в рамките на пазара;
- Осигуряване на персонал, който да предоставя и осигурява контролиран достъп на клиенти;
- Предпазване на храните от вторично замърсяване при предлагането им;
- Спазване на дистанция от минимум 2 м. между продавачите, предлагащи продукция и между клиентите;
- Ползване на предпазни средства от продавачи и потребители;
- Спазване на лична хигиена и дезинфекция.

Да се даде възможност за достъп на стопаните до обработваемите земеделски площи. Да се даде достъп на земеделските производители за реализация на пазара, на произведената от тях продукция (зеленчуци, плодове, посевен и посадъчен материал и друга готова продукция) при спазване на всички изисквания, целящи намаляване на риска от COVID-19.

За осигуряване непрекъснатост на дейностите по отглеждане на селскостопанските животни, по преработката на суровини и производство на фуражи, при налагане на карантина на контактните здрави лица, работещи в животновъдните ферми, преработвателните предприятия, същите могат да продължат работа с нарочно предписание, като могат да напускат дома си с цел придвижване до работното място, което гарантират с лично подписана декларация,

като работодателят осигурява условия на работа, които не застрашават околните лица. Задължително е спазването на всички изисквания за лична хигиена, използване на лични предпазни средства и дезинфекция.

Да се преустановят или отменят всички допълнителни ограничения, въведени от органи на местната власт, които не са в съответствие със Закона за здравето и със Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

Заповедта да се съобщи на областните управители и кметовете за изпълнение, както и на МВР, директорите на регионалните здравни инспекции и областните дирекции по безопасност на храните за осъществяване на контрол по изпълнението.

✓ ЕС няма да вдигне санкциите срещу Русия заради коронавируса

Те са заради незаконната анексия на Крим и не пречат на борбата с пандемията

"Санкциите на ЕС срещу Русия са наложени на компании и физически лица заради незаконното анексиране на Крим и Севастопол." Такъв бе коментарът на Петер Стано – говорител на върховния представител на ЕС по въпросите на външните работи и политиката на сигурност Жозеп Борел.

Коментарът бе по повод писмото, изпратено на 3 април от група евродепутати до ръководителите на европейските институции. Авторите настояват да не бъдат вдигани санкциите срещу Русия под претекст за борба с пандемията от коноравирус. Депутатите искат също така отново да бъде потвърдено, че мерките на Брюксел срещу Москва са заради неспазването на Минските споразумения.

Писмото е получено в Еврокомисията и отговорът ще бъде изпратен по обичайния канал, допълни Стано.

Той припомни думите на Жозеп Борел - също от 3 април, че санкциите не трябва да пречат на доставки на ключово оборудване, необходимо за борбата с вируса и ограничаване на разпространението му. Санкционните режими на ЕС и ООН позволяват изключение по хуманитарни причини.

Мерките срещу Русия обаче са в сила поради действия, подкопаващи суверенитета, териториалната цялост и независимостта на Украйна, изтъкна говорителят. Това означава, че санкциите не пречат на властите в Москва да се борят с пандемията.

✓ Брюксел улеснява плащанията на фермерите

Удължен е срокът за подаване на молби. Целта е да няма срив в хранителния сектор

Еврокомисията удължава срока за подаване на молби от земеделските производители за директните плащания и плащанията за развитие на селското стопанство. Това заяви вчера в специално видеообръщение председателката на ЕК Урсула фон дер Лайен.

„Борбата с коронавируса засяга цялата европейска икономика. Един от секторите, в които, каквото и да се случи, не можем да допуснем срив, е хранителният“, мотивира се Фон дер Лайен.

Въпреки затрудненията ЕС е решен да продължи да гарантира на европейците достъп до висококачествена храна на поносими цени.

Тя увери също, че Брюксел скоро ще увеличи авансите по тези плащания. Така фермерите ще разполагат с повече средства, за да плащат сметките си.

Ще бъдат опростени и някои административни изисквания за фермерите и националните администрации, тъй като те имат по-належащи приоритети от това да попълват документи. И ще бъде улеснена подкрепата за медицинско оборудване в селските региони чрез фонда за развитието им.

Фон дер Лайен припомни, че досега ЕС е предприел мерки храните да продължават да постъпват на единния европейски пазар. А сезонните работници, занимаващи се със селскостопанска продукция, да продължат да пътуват до страните, в които работят.

Дума

✓ Росен Желязков: Без мерки ще има масови фалити в транспорта

Кризата заради коронавируса удари всички видове превози

Масови фалити на транспортни фирми очаква ресорният министър Росен Желязков, ако не бъдат взети мерки. Има затруднение при обслужване на кредити и към доставчици на горива от страна на пътническият сузохеземен транспорт, съобщи Желязков пред БТВ. "От град до град пътуват автобуси, но няма пътници. Международните курсове са тотално спрени. Мярката 60/40 ще бъде адаптирана и към транспорта. Масови фалити ще има, ако не бъдат взети мерки. Превозвачи отпреди епидемията явно ще имат проблеми. Останалите ще имат адекватен начин на подпомагане", каза Желязков. Продажбата на билети в БДЖ е спаднала 4 пъти, има много празни вагони. Полетите от и за България са намалели със 70-75 процента, съобщи той.

Масови фалити застрашават таксиметровите фирми заради ситуацията с коронавируса. От началото на извънредното положение клиенти почти няма, а работата им е паднала почти до нула. През последните дни такситата в София изчезнаха. Хиляди шофьори се отказват да излизат по улиците, защото работа няма. По сметки на бранша от 6000 коли в столицата в момента излизат не повече от 2000.

Шофьорът Кирил Ризов разказа пред Нова телевизия, че няма повече от един адрес за 24 часа, като в тъмната част на денонощието няма никаква работа. Той казва, че повече от 30 г. такава криза не е имало. Преди кризата е правил и по 20 курса на ден. Той разказва, че повече от половината му колеги са спрели работа. Паркингите на големите таксиметрови

фирми пък са пълни с върнати от шофьори коли. Ризов се надява извънредното положение да бъде вдигнато в края на април и браншът да се съвземе бързо.

Според Спас Атанасов от Браншовата камара на таксиметровите шофьори работят само 30% от шофьорите в столицата. От организацията искат поне компенсация за предварително платения от тях данък. В повечето големи фирми отчитат над 70% отлив на клиенти. За да оцелеят, някои от тях предлагат и допълнителни услуги като разносяне на всякакъв тип пратки до адрес.

Преди ден стана известно, че и 70% от таксиметровите шофьори във Варна са спрели работа заради липсата на клиенти. Там хората, които се възползват от услугите на бранша, са намалели с близо 90% и шофьорите не могат да покрият разходите за лизинг или наем на автомобилите си, както и таксите към таксиметровите централи.

За очаквани масови фалити и в автобусния транспорт предупреди Магдалена Милтенова от Конфедерацията на автобусните превозвачи. В писмо до транспортния министър Росен Желязков от бранша поискаха държавата да приеме пакет от мерки за подпомагане на бизнеса.

✓ Доверието в промишлеността се срина през март

Индексът на доверие в промишлеността в България изгуби над 33% спрямо стойността си през февруари, като през март достигна минус 4,4%, сочат последните данни на НСИ. Доверието на потребителите също е много ниско, но данните на институцията са от последното тримесечие на 2019 г, когато показателят е на минус 24,4%.

След два месеца на оптимистични очаквания за продажните цени в промишлеността, през март този индикатор също вече е в отрицателна територия, понижавайки се до минус 1,1%. Очакванията за цените на дребно също бележат драстичен спад от 60% на месечна основа - между февруари и март те се понижават от 11,1 до 3,4%.

Поръчките от чужбина в промишлеността са на отрицателен баланс от минус 26,5%, като те са трайно в отрицателна територия също поне от средата на миналата година, предаде money.bg. Търговското салдо е на минус 42,2 млн. евро през януари, който е последният месец, за който има данни.

Инфлацията, измерена чрез хармонизирания индекс на потребителските цени, през февруари е нараснала с 3,1% на годишна основа, което е с 0,3 процентни пункта по-ниска стойност от предишния месец.

✓ Австрия и Дания свалят плавно карантината след Великден

Първите държави в ЕС вече започват поетапно сваляне на карантината, която наложиха заради епидемията от коронавируса COVID-19, пише „Клуб Z“. Първи към тази стъпка ще прибягнат Дания и Австрия, които обявиха, че ще смекчат ограниченията след католическия Великден.

Датският премиер Мете Фредериксен обяви, че вирусът се разпространява по-бавно в Дания от очакваното и това вдъхва оптимизъм. Тя обаче предупреди датчаните, че ще трябва да се настройват все още за различно темпо на живот от обичайното и най-вероятно училищните и работните смени ще се разминават, за да няма едновременно струпване на големи маси хора.

Границите остават затворени. Ще продължи забраната за събиране на едно място на повече от 10 души, ресторанти, кафенета, стадиони и фитнес-зали остават на първо време затворени.

Заразените с вируса в Дания са 2500, но се предполага, че неоткритите случаи са много повече. Досега от болестта са починали 77 души.

Австрия също смята да започне да разхлабва мерките. На 14 април след Великден ще отворят малките магазини, но при строги мерки за сигурност.

Отварят строителните магазини и цветарниците, а от 1 май ще отворят всички останали магазини, фризьорски салони и молове. В средата на май вероятно ще отворят и хотелите и ресторантите.

До края на април обаче остават ограниченията за излизане навън, а училищата остават затворени до средата на май.

Големи събирания като спортни прояви, концерти и други няма да има поне до края на юни. Успоредно с това става задължително носенето на маска навсякъде, не само в супермаркетите и аптеките. От 13 април тя е задължителна и в градския транспорт.

„Бързата и рестриктивна реакция на държавата ни дава сега възможност за бързо излизане от тази криза“, заяви канцлерът Курц.

Тирол обяви същевременно, че смята да вдигне карантината повсеместно още на 13 април. Затворени остават само някои градове и региони, където имаше концентрация на заразени.

В Австрия удвояването на заразените случаи в средата на март ставаше на 3,6 дни, днес то вече е на 16,5 дни. Смята се, че именно това е критерият, който една страна трябва да постигне, за да сваля карантината. Удвояване на заразените на 14 дни е скоростта на разпространение, с която може да се справят повечето здравни системи, тъй като за 14 дни повечето леки случаи отшумяват.

От 1 април броят на хората в интензивни отделения е стабилен – 250 души. От събота пък броят на оздравелите се покачва по-бързо от броя на новите заразени. В момента в Австрия се заразяват по-малко от 3-ма на 100 000 души дневно.

В Чехия също в момента дискутират разхлабване на някои от ограниченията за търговията, но правителството е доста разединено.

В Германия ограниченията за контакти засега остават в сила до 19 април. Тогава ще се реши и как да се продължи нататък. Засега няма решение, това бе обявено след телефонна конференция на премиерите на провинции и канцлера.

Новост в Германия от днес е въвеждането на 14-дневна карантина за пристигащите в страната от чужбина. Всеки, който е прекарал няколко дни извън страната, трябва да бъде подложен на две седмици изолация. Изключение се прави само за хората в граничните региони, които работят и живеят от двете страни на границата.

Също от карантина са изключени и хората, пътуващи по неотложни бизнес дела или превозващите стоки и хора по земя, въздух и вода. Хора, които идват за многоседмични трудови договори, каквито са селскостопанските сезонни работници, могат да влизат в страната след подсигуряване на условията им на живот, в които да се спазват най-строги хигиенни правила.

✓ **Удължават извънредното положение в Румъния с 30 дни**

Президентът на Румъния Клаус Йоханис заяви в хода на телевизионно обръщение към нацията в понеделник, че извънредното положение в страната ще бъде удължено, предава ТАСС.

„Все още не сме достигнали пика на епидемията и в никакъв случай не е дошъл момента да се отпусваме. Ще се наложи да продължим извънредното положение. Поисках правителството да представи предложения за включване в постановлението. През тази седмица ще подготвим текста му, и в началото на следващата седмица ще издам ново постановление, с което извънредното положение ще бъде удължено с още един месец“, каза Йоханис.

Балканската страна обяви извънредно положение в средата на март за един месец.

В знак на солидарност с Италия балканската държава ще изпрати 11 лекари и медицински сестри в района на Милано, съобщи още Йоханис.

Тази седмица Румъния очаква да получи 2,5 милиона маски за лекарите, 5 милиона маски за полицаите и 8 милиона маски за населението. През следващите дни също ще бъдат доставени 500 000 защитни костюма за лекарите и медицинския персонал, стана ясно от думите на държавния глава.

В Румъния до момента има 4057 потвърдени случая на заразени с коронавирус и 157 починали. През последните 24 часа са потвърдени нови 193 случая. 406 души са се възстановили. 179 души са в интензивно отделение. Почти 41 000 теста са проведени в страната. Първият случай на нова коронавирусна инфекция е регистриран в Румъния на 26 февруари.

Земя

✓ **Агроминистерството ще следи за сигнали от фермери**

След като Синор.бг публикува данните на министерството на земеделието и фонд „Земеделие“ за броя на подадените заявления по директните плащания към първи април тази година, земеделци от страната реагираха остро на информацията, че заявяването върви без проблеми и прогнозираха срив в тазгодишната кампания.

Основният мотив на земеделците е, че с удължаването на извънредното положение до 13 май заради коронавируса (COVID-19) редица фермери, които нямат достъп до компютри, не биха могли да очертаят навреме, тъй като заради карантината службите работят с намален състав. „Със сигурност 80 на сто от земеделците няма да кандидатстват електронно, затова е важно да се наблегне на досега прилаганото заявяване в службите“, посочи производителят Ивайло Кръстев.

Според други земеделци, опитали се да се свържат по телефона с администрацията, в службите никой не вдигал и всичко това създава напрежение и неясноти около нормалното провеждане на кампанията. До крайния срок за заявяване без санкции 15-и май остават едва брое дни работни дни, което означава, че дневно трябва да се обработват по близо 2 хиляди заявления.

По този повод Синор.бг отново потърси министерството на земеделието, търсейки отговори на поставените притеснения на бранша. От ведомството отговориха, че само на първи април във всички земеделски служби са подадени нови 500 заявления, а други 200 са приети по електронен път.

Към момента директно в службите са отворени 5 800 заявления, а в електронната система има хиляда. От кабинета на министър Танева увериха, че кампанията се следи всеки ден, като до момента няма върнат нито един земеделски производител. Създаден е график за работа, така че се работи и от домовете, така че администрацията не работи в намален състав. От ведомството допълниха, че са насреща да отговорят на всеки подаден сигнал за нередности по време на кампанията.

✓ **Официално: Има опасност от недостиг на храни по света**

Световни организации призовават за защита на заетите в производството на храни и запазване на веригите за снабдяване

Има риск от недостиг на храни на световния пазар заради сътресенията в световната търговия и във веригите за снабдяване с хранителни продукти, свързани с панепидемията от коронавируса Covid-19. Предупреждението е отправено от две агенции на ООН, както и от Световната търговска организация (СОТ), предаде Франс прес, цитирана от БТА.

Несигурността, свързвана с наличните обеми на хранителни продукт, може да предизвика вълна на ограничения в износа им и да доведе по този начин до недостиг на световния пазар. Това заявяват в общо комюнике, какво рядко се е публикувало досега, китаецът Цю Дуню, който ръководи Организацията на ООН по прехраната и земеделието (ФАО), етиопецът Тедрос Адхенем Гебрейсус, който е генерален директор на Световната здравна организация (СЗО) и бразилецът Роберту Азеведу, генерален директор на Световната търговска организация (СТО).

Според трите организации, които отговарят за здравето, изхранването и търговията в света, важно е да се гарантират търговските обмени и то най-вече, за да се избегне недостиг на хранителни стоки. Това се посочва в текста на общото им

комюнике, получено в Париж. Трите организации са обезпокоени от забавянето на движението на работници от хранително-вкусовата промишленост, което блокира дейността на много западните земеделски производители.

Тревога будят и забавянията по границите на товарни превози, които транспортират стоки.

ФАО, СЗО и СТО подчертават необходимостта от защита на заетите в производството на хранителни продукти и в преработвателната промишленост, както и в търговията, за да се минимизира разпространението на вируса в сектора и да се запазят веригите за снабдяване с хранителни продукти.

Когато става въпрос да се запази здравето и благоденствието на техните граждани, страните трябва да направят така, че всички търговски мерки да не нарушават веригата за снабдяване с храни, подчертават ръководителите на ФАО, СЗО и СТО. Именно в такива периоди като сегашния международното сътрудничество е от основно значения. Трябва да гарантираме, че отговорът ни на пандемията от Covid-19 не създава неволно неоправдан недостиг на основни продукти и изостря глада и недохранването, заключават тримата ръководители.

Мениджър

✓ Болниците да получат 85% от средномесечната си заплата, обсъждат от Надзорния съвет на НЗОК

Лечебните заведения и договорните партньори от извънболничната и денталната помощ да получат 85 процента от средномесечната си заплата. Такова решение се обсъжда от Надзорния съвет на НЗОК, съобщил финансовият министър Владислав Горанов по време на второто четене на актуализацията на държавния бюджет. Този модел е съгласуван с Лекарския съюз и предстои след заседанието на НЗОК да бъде преподписан Националният рамков договор, уточни Горанов.

„Безспорно ограниченията, които се наложиха заради пандемията от коронавирус, може да доведат до значително по-малка заплата през този период. Тази заплата няма да бъде отчетена при финансирането на лечебните заведения в периода на кризата. Механизмът, който се подготвя и в момента тече Надзорен съвет на НЗОК, ще предвижда за този период финансирането да се сведе до 85% от средномесечната заплата на тези лечебни заведения и на договорните партньори от извънболничната помощ и от денталната“, посочи финансовият министър.

Според правителството по този начин ще се гарантира функционирането на лечебните заведения и временно ще се дерегирира принципът, на който обичайно в нормално положение функционират договорните партньори на НЗОК.

„Защо 85 процента, а не 100? Направена е преценка, че лимитирането на дейността би следвало да доведе и до някакъв елемент на спестяване от клиничните пътеки, заради обстоятелството, че всъщност не е извършвана реална медицинска дейност в тези лечебни заведения“, обясни Владислав Горанов.

От БСП изразиха притеснения от ограничителните мерки на Министерството на здравеопазването в дейността на лечебните заведения.

„Начинът на финансиране на медицинската дейност у нас е поставен под сериозен проблем“, посочи Георги Йорданов от левицата.

Министърът на финансите Владислав Горанов коментира, че голяма част от мерките, които биха могли да залегнат в Националния план за действие по заетостта, са включени във функцията на фонд „Безработица“ с извънредната мярка, която е по-известна като субсидиране на част от възнаграденията на тези работодатели, които са с ограничени възможности в резултат на ограниченията, наложени от здравните власти от една страна, и на реалностите от друга страна.

Георги Гьоков от „БСП за България“ прогнозира, че в края на годината ще има 325-350 хиляди регистрирани безработни, т.е. ще има ръст на безработицата с 4%, а не както предполага правителството - с 2,2%. По думите му Министерството на финансите подхожда твърде оптимистично по въпроса. Според Гьоков увеличение със 100 млн. лева на средствата за Националния план за действие по заетостта ще има много по-голям ефект, отколкото всички други мерки в подкрепа.

✓ Нова заповед от Ананиев - налага временна забрана за влизане в България

Здравният министър Кирил Ананиев издаде заповед, с която се въвежда временна забрана за влизането на територията на Р България във връзка с разпространението на COVID-19, съобщиха от Министерство на здравеопазването. Не се уточнява срокът на действие на новото ограничение.

Със заповедта се въвежда и ред за поставяне под карантина. Въвеждат се и специални правила по отношение на лицата, осъществяващи предоставянето на стоки и услуги, посочват от министерството. Ето какво гласят най-важните текстове от новата заповед:

1. Временно се забранява влизането на територията на Република България на всички граждани на трети страни, през всички гранични пунктове, с въздушен, морски, железопътен и автомобилен транспорт.

2. Временно забранявам влизането на територията на Република България на лица, независимо от тяхното гражданство, които пристигат от следните държави членки на ЕС и страни по Шенгенското споразумение с висок риск на разпространение на COVID-19: Италия, Испания, Франция, Великобритания и Северна Ирландия, Германия, Нидерландия, Швейцария, Австрия, Белгия, Исландия, Лихтенщайн и Люксембург през всички гранични пунктове, с въздушен, морски, железопътен и автомобилен транспорт.

3. Забраните по т. 1 и 2 не се отнасят за:

а) българските граждани, членове на семействата на български граждани, лицата със статут на постоянно, дългосрочно или продължително пребиваване на територията на Република България и членовете на техните семейства;

б) медицински специалисти, медицински научни работници и социални работници, когато целта на пътуването е свързана упражняването от тях професия;

- в) транспортен персонал, ангажиран с превоз на товари, екипажи на въздухоплавателни средства, извършващи търговски въздушен превоз, и друг транспортен персонал при необходимост;
 - г) чуждестранни официални длъжностни лица (държавни ръководители, членове на правителства и др.) и членовете на техните делегации, както и дипломати, служители на международни организации, военнослужещи и хуманитарни работници при изпълнение на техните задължения;
 - д) лица, пътуващи по хуманитарни причини;
 - е) граждани на държави членки на Европейския съюз и на страни по Шенгенското споразумение (включително Сан Марино, Андора, Монако и Ватикана) и граждани на трети страни, имащи пряко отношение към изграждане, поддържане, експлоатация и осигуряване на безопасността на стратегическата и критичната инфраструктура на Република България;
 - ж) погранични работници и сезонни земеделски работници.
- Заповедта допуска транзитно преминаване през страната на определени групи граждани и строго определени изисквания. [Можете да се запознаете с пълния текст на заповедта тук.](#)

✓ Европейската комисия освободи 1 трлн. евро за финансовото подпомагане на малки и средни предприятия

Европейската комисия разблокира 1 милиард евро от Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), които ще послужат като гаранция за Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), който е част от групата на Европейската инвестиционна банка. Това ще позволи на ЕИФ да дава специални гаранции, за да стимулира банките и други заемодатели да предоставят ликвидности на поне 100 000 европейски малки и средни предприятия (МСП) и малки дружества със средна пазарна капитализация, засегнати от икономическите последици от пандемията от коронавирус, като се очаква наличното финансиране да бъде в размер на 8 милиарда евро.

С това се изпълнява ангажиментът, поет в [Съобщението на Комисията](#) от 13 март, за предоставяне на незабавна помощ на сериозно засегнатите МСП, като се очаква средствата да бъдат налични още през април. Освобождаването на средствата е част от пакета от мерки, обявени от групата на ЕИБ на 16 март, с които се цели бързо мобилизиране на подкрепа за МСП и дружествата със средна пазарна капитализация в Европа, съобщават от Европейската комисия. Парите ще бъдат отпуснати още през този месец чрез местни банки и заемодатели, за да се помогне на тези, които са най-тежко засегнати от кризата, заяви изпълнителният заместник-председател на Европейската комисия по въпросите на икономиката в интерес на хората, Валдис Домбровски.

Една от непосредствените икономически последици от пандемията от коронавирус е внезапната липса на ликвидности, с която се сблъскват малките и средните предприятия. Тези дружества обикновено са най-засегнати при криза и е от съществено значение да им се окаже помощ чрез осигуряване на достатъчно ликвидности, за да могат да оцелеят по време на кризата. В ситуация на недостиг на ликвидности обаче банките нямат стимул да отпускат заеми на МСП поради рязкото покачване на възприемания риск. Ето защо са необходими гаранции от ЕС в подкрепа на тези заеми. От днес ЕИФ ще предлага на пазара специални гаранции, подкрепени от ЕФСИ, за да се ограничи въздействието на пандемията върху малките и средните предприятия и малките дружества със средна пазарна капитализация.

ЕИФ работи усилено за осигуряване на бърз и адекватен отговор на пандемичното разпространение на коронавирус и днес със задоволство отбелязваме старта на тази нова инициатива заедно с Комисията на стойност 8 милиарда евро, коментира и изпълнителният директор на ЕИФ Ален Годар. Групата на ЕИБ ще продължи да работи за намиране на допълнителни решения за бързо удовлетворяване на нуждите от финансиране на предприемачите в цяла Европа.

Сумата от 1 милиард евро, отпусната от ЕФСИ по линия на механизма за гарантиране на заеми по COSME и Гаранционния механизъм за МСП по InnovFin по линия на „Хоризонт 2020“, позволява на ЕИФ да предостави гаранции на стойност 2,2 милиарда евро на финансови посредници, като по този начин се отключват възможности за налично финансиране в размер на 8 милиарда евро. Гаранциите ще се предлагат на пазара чрез ЕИФ посредством покана за заявяване на интерес, публикувана днес и насочена към няколкокостотин финансови посредници, включващи банки и алтернативни заемодатели. Основните характеристики на тези гаранции ще бъдат:

- опростен и по-бърз достъп до гаранцията на ЕИФ;
- по-високо покритие на риска — до 80 % от потенциалните загуби по индивидуални заеми (за разлика от стандартните 50 %);
- акцент върху заемите за оборотен капитал в целия ЕС;
- предоставяне на възможност за по-гъвкави условия, включително удължаване на срока, разсрочване или гратисни периоди.

Новите характеристики ще бъдат достъпни както за новите, така и за вече работещите с ЕИФ финансови посредници, като ЕИФ ще разпростре приложението на специалните условия върху над сто хиляди дружества, ползващи се от гаранции по линия на МГЗ по COSME и на програмите по Гаранционния механизъм за МСП по InnovFin.

Следващи стъпки

След днешната покана за изразяване на интерес финансовите посредници, които вече имат споразумения с ЕИФ по тези програми на COSME и InnovFin, ще могат да получат незабавен достъп до новите гаранции при поискване от тяхна страна. Други финансови посредници могат да получат достъп до гаранциите чрез ускорен процес на кандидатстване. По този начин новите средства ще могат да започнат да се насочват към сериозно засегнатите предприятия още през април. МСП ще могат да кандидатстват директно пред своите местни банки и пред другите заемодатели, участващи в схемата, които ще бъдат посочени в списък, намиращ се на уебсайта www.access2finance.eu.

Комисията и групата на ЕИБ ще продължат да работят по допълнителни мерки и ще използват всички инструменти, с които разполагат, за да помогнат за овладяване на икономическите последици от пандемията на коронавирус.

✓ Брюксел съветва страните от ЕС да не пречат на движението на сезонни работници

Брюксел настоятелно препоръча европейските страни да осигурят възможност за свободно придвижване на сезонни работници.

Наложително е работниците от критичните сектори, сред които и сезонните работници в селското стопанство, да достигат бързо до крайната си цел, въпреки контрола на вътрешните граници в епидемията, се казва в позицията на Европейската комисия, разпространена вчера.

Комисията препоръчва на страните членки да осигурят безпрепятствено преминаване за хората, които попълват липсите от работна ръка.

„Хиляди мъже и жени, които се трудят за нашите сигурност, здраве и прехрана, имат нужда да преминават през границите, за да стигат до работните си места“, коментира комисарят по заетостта и социалните права Никола Шмит.

✓ Норвегия овладя епидемията

Епидемията от Ковид-19 в Норвегия е под контрол, обяви здравният министър Бент Хьойе, цитиран от Ройтерс и Франс прес.

Сега степента на възпроизвеждане на болестта, тоест броят хора, които всеки болен заразява, е паднала под прага от 1 и е вече 0,7, обясни той. За сравнение, този показател е бил 2,5, преди в средата на март да се приемат мерки като затварянето на някои обществени пространства, забраняването на спортните и културни събития и затварянето на училища и забавачници. "Това означава, че епидемията от коронавируса е под контрол", заяви Хьойе.

В сряда правителството ще реши дали да удължи срока на въведените ограничителни мерки и след средата на април, уточнява БТА.

✓ Пазарите се активизираха след първи сигнали за забавяне на епидемията в Европа

Седмичата започна положително за пазарите вчера, след като надеждата Европа да върви към възможен пик на коронавируса активизира инвеститорите, въпреки че атмосферата продължи да е тревожна, предаде Франс прес, цитирана от БТА. На епидемиологичния фронт уикендът всъщност донесе известни проблисъци на оптимизъм с първото забавяне на броя на починалите в Европа, континента, където вирусът до момента е взел най-много жертви.

"Започнахме да наблюдаваме окуражителни знаци в Европа и това помага на пазарите да се стабилизират", заяви пред АФП Исабел Матеос и Лаго, управляващ директор в БлекРок (BlackRock).

Вълната на облекчение, тръгнала от Азия вчера сутринта, достигна и до САЩ, където търговията на Уолстрийт започна с повишение на котировките. В търговията преди официалното начало промишленият индекс Дау Джоунс се повишава с 3,78 процента, по-широкообхватният индекс Стандарт енд Пуърс 500 нараства с 3,84%, а индексът на високотехнологичните дружества Насдак върви нагоре с 3,86%.

Водещите индекси на европейските борси също нараснаха в ранната следобедна търговия - с 3,51% в Париж, 4,75 процента във Франкфурт и 2,14% в Лондон. На Миланската борса увеличението е от 2,98%, а на Мадридската борса 3,36%.

"Пазарите възприемат по-оптимистичен тон, тъй като някои правителства обявиха, че ще смекчат карантинните марки след Великден, показвайки ранни признаци за излизане от тунела на икономическата парализа", заяви Джаспър Лоулър от лондонската Кепитъл груп (Capital Group).

✓ Европейските борси започват седмицата с оптимизъм

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа се повишиха в ранната търговия в понеделник, след като забавянето на темпа на новите случаи на заразени с коронавирус в региона даде надежди на инвеститорите, че карантинните мерки, предприети от отделните страни, започват да дават резултати, пише Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши 5,30 пункта, или 1,26%, до 428,64 пункта, след като в петък бенчмаркът отчете шести седмичен спад в рамките на 7 седмици. Немският DAX напредна с 407,13 пункта, или 4,27%, до 9 932,9 пункта. Френският измерител CAC 40 добави 144,85 пункта към стойността си, или 3,49%, достигайки ниво от 4 299,43 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 се повиши с 108,96 пункта, или 2,01%, до 5 524,46 пункта. Печалбите в Лондон обаче бяха ограничени от новината, че британският премиер Борис Джонсън е бил приет в болница заради нестихващи симптоми на коронавируса, 10 дни, след като даде положителна проба за него.

„Признаците за забавяне на епидемията в Европа със сигурност са стабилни, въпреки че все още има голям брой случаи“, коментира Симона Гамбарини от Capital Economics.

„Твърде рано е да се каже дали това е повратна точка, защото е възможно, макар да има усещане за забавяне, да има нов бум на случаите на по-късен етап“, добавя тя.

Акциите на британския производител на самолетни двигатели Rolls-Royce скочиха с 16,22%, след като компанията обяви, че е си осигурила допълнителен резерв в размер на 1,5 млрд. паунда, въпреки че отмени изплащането на дивиденди за първи път от 1987 г.

Въпреки днешния оптимизъм на пазарите, анализаторите очакват сезона на отчетите да покаже силен спад на печалбите на европейските компании заради мащабните карантинни мерки в цял свят.

„За да може успешно да бъдат рестартирани икономиките, без да има опасения за нови блокирания, трябва да имаме резултати от тестове за антитела, така че определена част от населението да се върне на работа независимо от разпространението на вируса“, коментира Джим Рийд от Deutsche Bank. „Това ще бъде истинският пробив, докато не получим ваксина“, добавя той.

Нов седмичен спад в САЩ

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса регистрираха понижения в петък на фона на бързото разпространение на коронавируса в САЩ и данните за безработицата в страната, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 360,91 пункта, или 1,69%, до 21 052,53 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 изтри 38,25 пункта от стойността си, или 1,51%, достигайки ниво от 2 488,65 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq записа спад от 114,23 пункта, или 1,53%, до 7 373,08 пункта.

По този начин водещите индекси завършиха търговията с нов седмичен спад, който е общо трети в последните четири седмици. За седмицата Dow се понижи с 2,7%, докато S&P 500 падна с 2,1%. Nasdaq отчете седмичен спад от 1,7%.

Тези резултати дойдоха на фона на обявления в САЩ скок в безработицата до 4,4% през март спрямо 3,5% през февруари (50-годишен минимум). През март работодателите в САЩ са закрили 710 000 позиции заради кризата с COVID-19.

Действителната загуба на работни места през миналия месец обаче е значително по-голяма от това, тъй като тези данни са от преди най-масовите съкращения, настъпили през последните седмици. Близо 10 милиона американци са подали молби за помощи при безработица през последните две седмици на март.

„Данните за пазара на труда потвърждават това, което вече знаем. Американската икономика вървеше добре преди да бъде засегната от коронавируса, но ударът от него е бил силен“, коментира Лорън Гудуин от New York Life Investments.

„Загубите на работни места ще продължат да растат на фона на засилващата се национална блокада на американската икономика“, добавя тя.

Акциите на American Express, UnitedHealth и IBM поевтиняха съответно с 3,06%, 4,55% и 3,66%. Част от загубите на Dow бяха компенсирани от поскъпването на книгата на Walmart с 0,70% на фона на информацията, че продажбите на търговеца на дребно са скочили с 20% през изминалия месец.

Dow и S&P 500 остават на повече от 26% под февруарските си рекорди.

Солиден ръст в Азия

Основните индекси на фондовите борси в Азиатско-тихоокеанския регион регистрираха повишения в понеделник въпреки отлагането на срещата на Организацията на страните износителки на петрол и нейните партньори – ОПЕК+, пише Си Ен Би Си.

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се повиши с 756 пункта, или 4,24%, до 18 576,3 пункта, като книгата на Softbank поскъпнаха с 7,61%.

Австралийският индекс ASX 200 отчете ръст от 219,3 пункта, или 4,33%, до 5 286,8 пункта, като акциите на банките Commonwealth Bank of Australia и Westpac поскъпнаха съответно с 3,93% и 5,42%.

В Южна Корея измерителят Kospi се повиши с 66,44 пункта, или 3,85%, до 1 791,88 пункта.

Хонконгският индекс Hang Seng напредна с 513,01 пункта, или 2,21%, до 23 749,12 пункта.

Борсите в континентален Китай останаха затворени заради национален празник.

Вниманието на инвеститорите е все така фокусирано върху цените на петрола, които възстановиха загубите от азиатската търговия, след като ръководителят на ръководителя на Руския суверенен фонд за директни инвестиции (RDIF) Кирил Дмитриев заяви, че Москва и Рияд са много близо до постигане на споразумение.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха повишения ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 5,30 пункта, или 1,25%, до 428,64 пункта. BGBX40 напредна с 0,71 пункта, или 0,78%, до 91,36 пункта. BGTR30 добави 5,88 пункта към стойността си, или 1,35%, достигайки до ниво от 442,71 пункта. BGREIT се повиши с 1,33 пункта, или 1,06%, до 126,87 пункта.

Cross.bg

✓ Темите и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Коронавирусът - последна информация от Щаба на живо
- На празника на работещите в здравеопазването - историята на баба Надие, която изпрати пенсията си на медиците от болницата в Исперих
- Как ще работи столичната Спешна помощ след случаите на заразени лекари?
- Лекарите и заразата - от първа линия говори проф. Асен Балтов
- Как ще оцелее културата? Министър Боил Банов

БТВ, „Тази сутрин“

- Ще затрудни ли работата на личните лекари новото мобилно приложение за COVID-19?
- Доц. Атанас Мангъргов за критиката на премиера Борисов и работата на медицинския експертен съвет
- Ще помогнат ли на бизнеса промените в мярката „60:40“? Коментар на предприемача Красимир Дачев
- След репортаж на bTV: Какво обещаха управляващите на засегнатите земеделски производители?
- Как пандемията от коронавирус повлия на цените на основните храни и продукти? В студиото - директорът на Софийската стокова борса Васил Симов
- Диригентът Йордан Камджалов за акцията в помощ на затруднени семейства, занимаващи се с изкуство
- Вениамин Димитров от „Гласът на България“ представя новия си видеоклип

Нова телевизия „Здравей, България“

- Ще оцелее ли бизнесът и за какво ще се харчи дългът, който тегли държавата? В студиото - председателят на бюджетната комисия в парламента Менда Стоянова.

- Нова надежда срещу вируса. Може ли лекарство за краста да пребори COVID-19? Разговор с проф. Иво Петров.
- Лекари без пациенти. Ще останат ли без доходи медиците от специализираната доболнична помощ?
- Трогателно. Коя е жената, дарила цялата си пенсия на болницата в Исперих?
- Започва раздаването на пенсиите. На живо - "зелен коридор" за възрастните хора в пощите.
- Нови мерки срещу COVID-19 в метрото. Как се предотвратява струпването на пътници?
- Крадци в действие! Обраха цветарски магазин в София, а в блогоградско село посегнаха на църква, домове, дори на земеделски култури.
- От първо лице за кошмарното пътуване по време на пандемия. И как всяка твоя стъпка в ежедневието зависи от специален код?
- Дара Екимова се качва на дигиталната сцена. Как се прави концерт по време на коронавирус?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - До месец български „Хлорохин“

в. Труд - Коронавирусът предпочита мъже

в. Телеграф - Проверяват 600 семейства заради коронавирус в спешна помощ

в. Монитор - 1,5 млрд. лева за 60/40, над 600 заявления от фирми да я ползват

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Министърът на здравеопазването Кирил Ананиев разпорежи: Първи по-меки мерки - отварят пазарите, пускат на работа хора под карантина, които са здрави

в. 24 часа - Заплатата е голямата драма на депутатите - 3873 лв. или без пари

в. Труд - Депутатските заплати скараха партиите

в. Труд - Отсрочват заеми на граждани до 6 месеца

в. Телеграф - Депутати и министри даряват заплатите си за борба с COVID-19

в. Телеграф - Лозан Панов с нов финт за пробитата система на Темида

в. Монитор - Загуби за милион за манастирите заради Covid-19

в. Монитор - Само летище Варна с ръст на полетите за тримесечието

Водещи интервюта

в. 24 часа - Муравей Радев, бивш министър на финансите: Да се смирим и дадем шанс на Борисов да управлява тази криза, както Костов предишната: ръчно - всеки час, всеки ден

в. Труд - Д-р Бойко Таков, изпълнителен директор на Изпълнителната агенцията за насърчване на малките и средните предприятия, пред „Труд“: "Няма едно икономическо лекарство за всички фирми"

в. Телеграф - Десислава Танева, министър на земеделието: Целта ни е да защитим дребните стопани

в. Монитор - Доц. Георги Бърдаров, експерт по демография, зам.-декан на Геолого-географския факултет: "Завърнаха се 200 000 българи, те са потенциална работна ръка"

Водещи анализи

в. 24 часа - Ще лекуваме вируса с нумерология

в. Труд - COVID-19-положителен и негативен сценарий за ЕС

в. Телеграф - стр. 12 - Благотворителността, която боде очите (на олигарсите)

в. Монитор - Готови ли са културата и публиката за дигиталната ера?

✓ Урсула фон дер Лайен: България показва, че солидарността все още е в сърцето на ЕС

В ексклузивно интервю за БНР председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен заявява, че пандемията с коронавируса все още е в критичен момент, въпреки добрите новини, които се чуват през последните дни.

Фон дер Лайен дава за пример доброволческата дейност на един български стартъп и бургаската опера, започнали да шият маски, които след това даряват:

„Има и други вълнуващи примери за мобилизация в България - чух за стартъп за бебешки дрехи и спални чували, който е бил сред първите, започнали да произвеждат маски и който е започнал да ги раздава на полицаи и на болничен персонал. Също и че служители в бургаската опера използват собствен материал, за да шият маски, които после даряват. Разбира се, никога няма да забравим, че България изпрати защитно облекло на Австрия. Всичко това са знаци, че ситуацията наистина е тежка, но солидарността все още е в сърцето на Европейския съюз“.

Председателят на Еврокомисията каза още, че за да се осъществи идеята за нов план „Маршал“, е необходима много силна финансова рамка за следващите седем години:

„Всички сме съгласни, че ни е необходимо огромно финансиране в нашите икономики, така че те да могат да направят отскок, което ще е и най-добрата инвестиция в нашето бъдеще. Смятам, че ако имаме подкрепата на силна финансова рамка за следващите 7 години, ние на ниво Комисия ще можем да мобилизираме средства, които после солидно да инвестираме в икономиките, които пък толкова ще се нуждаят от този рестарт. Според мен, изначално идеята за план „Маршал“ е правилна, защото тя казва: „Страните заедно“.

„Да се инвестира със знанието, че те се справят по-добре, ако съседът просперира. Това е принципът на нашия общ пазар - всички ние знаем, че се справяме по-добре, ако той е силен, ако икономиките на страните-членки са силни и на равноправна основа.

За тази цел разчитам на европейските власти да инвестират в страните членки чрез европейския бюджет, както вече казах - като се мобилизира мощта на този бюджет, който съществува точно заради това.

Добрата страна на европейския бюджет е в това, че всяка страна членка го познава, има много прозрачност, всички знаят правилата, той е създаден за конвергенция и кохезия, както и за да инвестираме заедно и стратегически в нашето бъдеще", изтъкна Урсула фон дел Лайен.

План "Маршал", изцяло изготвен от ЕС

"Да. Европейският бюджет и неговата инвестиционна сила е за нашите 27 страни-членки", подчерта Фон дер Лайен.

✓ **СЗО препоръча ограничителните мерки за коронавируса да се отменят постепенно**

Шефът на програмата за извънредни здравни ситуации на СЗО доктор Майкъл Райън заяви, че страните, които искат да отменят ограничителните си мерки за коронавируса, трябва да го правят постепенно, предадоха Асошиейтед прес и ТАСС.

"Карантината в много ситуации е доказала ефективността си за предотвратяване на разпространението на коронавируса. Тази карантина обаче води и до сериозни икономически затруднения", отбеляза той, но подчерта, че "вероятно ще е лоша идея да се отменят всички ограничителни мерки едновременно", предава БТА.

Тези ограничения според Райън трябва да се отменят стъпка по стъпка успоредно с анализ на данните и укрепване на здравните системи за избягване на появата на нови случаи.

"Трябва да има готови системи за засичане на случаи, проследяване на контакти, карантиниране на възможни заразени и масово тестване", изтъкна експертът от СЗО.

Епидемията от COVID-19 в Норвегия е под контрол. Това пък обяви здравният министър Бент Хьойе, цитиран от Ройтерс и Франс прес.

Стега степента на възпроизвеждане на болестта, тоест броят хора, които всеки болен заразява, е паднала под прага от 1 и е вече 0,7. За сравнение този показател е бил 2,5, преди на 12 март да се приемат мерки като затварянето на някои обществени пространства, забраняването на спортните и културни събития, затварянето на училища, забавачници, гимнастически зали и фризьорски салони и ограничаване на движението.

Остават обаче разрешени разходките на открито и бягането на здраве, а повечето търговски обекти продължават да работят.

Спадът на степента на възпроизвеждане на болестта под единица "означава, че епидемията от коронавируса е под контрол", заяви Хьойе.

Наблюдаваното подобрене не води автоматично до отмяна на ограничителните мерки, които по думите на правителството са "най-строгите и най-нарушаващи личната свобода, които е имало в мирновременна Норвегия".

"Днес успяхме да поставим разпространението на вируса под контрол и искаме да запазим този контрол и занапред", каза Хьойе.

В сряда правителството ще реши дали да удължи срока на въведените ограничителни мерки и след средата на април.

Кривата на новите хоспитализации е започнала да спада в последните дни, което намалява нуждата от легла и места в реанимационни звена.

По последни данни на норвежките санитарни власти в страната има 5755 заразени и 59 починали от COVID-19.

✓ **Британският външен министър Доминик Рааб поема функциите на премиера Борис Джонсън**

Външният министър на Великобритания Доминик Рааб поема функциите на заразения с коронавирус британски премиер Борис Джонсън, който е в интензивно отделение след влошаване на състоянието му.

Премиерът беше приет преди едно денонощие в болницата „Свети Томас“ след като високата температура и кашлицата му не отшумяха през 10-дневната му самоизолация на „Даунинг стрийт“ 10.

По-рано в понеделник бе съобщено, че премиерът е в добро настроение, но след влошаването на състоянието, изразено в проблеми с дишането, по съвет на медицинския му екип той е бил преместен в интензивно отделение. Засега няма подробности какво точно е предприел екипът.

В декларация на кабинета на премиера се казва, че Джонсън е помолил външния министър Доминик Рааб да поеме функциите му, "където това се налага".

„Работата на правителството ще продължи. Премиерът е в сигурни ръце с брилянтен екип в болницата „Сейнт Томас“. Фокусът на правителството ще продължава да е следване на насоките и плановете на премиера, за да се гарантира, че ще победим коронавируса и страната ще се справи с това предизвикателство", каза Рааб в краткото си изявление за медиите.

Редица световни лидери пожелаха бързо възстановяване на британския премиер Борис Джонсън, предаде "Франс прес".

В Туитър председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен пожела на Борис Джонсън „бързо и пълно възстановяване“.

Главният преговарящ на Европейския съюз за Брекзит Мишел Барние, който е под карантина, след като даде положителен тест за коронавирус, написа: „Моите мисли са с Вас и семейството Ви!“.

Генералният директор на Световната здравна организация Тедрос Гебрейесус написа в Туитър: „Тази вечер мислите ми са с моя приятел Борис Джонсън, на когото изпращам сърдечни благопожелания, докато води борба с коронавируса“.

Също в Туитър генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг пожела: „Много сила, Борис, и се оправяй бързо!“.

Американският президент Доналд Тръмп заяви, че Съединените щати се молят за оздравяването на британския премиер.

✓ Какво означават форсмажор и стопанска непоносимост и какви стъпки за защита изискват?

Често задаван въпрос е дали разпространението на COVID-19 може да освободи компаниите от изпълнение на задълженията им?

Мерките срещу разпространението на COVID-19 могат да имат различен ефект върху дейността на бизнеса и изпълнението на договорите. Това поставя на изпитание изпълнението на задълженията на компаниите по сключените от тях договори. Често задаван въпрос е дали разпространението на COVID-19 може да освободи компаниите от изпълнение на задълженията им? В този контекст напоследък все повече се говори за форсмажор или настъпване на стопанска непоносимост.

Какво означават понятията форсмажор (или на български „непреодолима сила“) и стопанска непоносимост?

Непреодолима сила

Непреодолимата сила е средство за защита при опасност от неизпълнение на задължение по договор. Всеки договор се сключва, за да се постигне определен резултат. Ако двете страни изпълнят задълженията си по договора, този резултат обикновено е постигнат.

Ако резултатът не е постигнат, в повечето случаи е налице неизпълнение. Тогава се поставя въпросът как да се уредят взаимоотношенията между страните – може ли да се поправи създаденото положение, коя страна трябва да носи отговорност и коя страна трябва да понесе вредите. Правото се занимава с неизпълнението, като разпределя риска и вредите, тъй като неизпълнението обикновено е стопански проблем.

Много важен момент при неизпълнението е вината. Ако длъжникът е виновен, той носи отговорност за неизпълнението. Ако обаче длъжникът не е виновен, той би могъл да се освободи от отговорност.

Тук на помощ идва специалната уредба на непреодолимата сила по чл. 306 от Търговския закон, която намира приложение именно при невиновна невъзможност за изпълнение.

В теорията и практиката се прави разграничение между случайно събитие и непреодолима сила. Случайното събитие е непредвидимо и непреодолимо, но ако би било предвидено, би могло и да бъде преодоляно. Основната отлика на непреодолимата сила е нейната непредотвратимост..

Представява ли COVID-19 или извънредните мерки, приети с новия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение (ЗМДИП), непреодолима сила?

Някои автори класифицират епидемията като случайно събитие, защото в зависимост от напредъка на познанията в медицината и развитието на науката, ако би била предвидима, може и да бъде предотвратима. Други автори са категорични, че не самата епидемия, а актовете на властта, на държавните органи, какъвто е ЗМДИП, представляват непреодолима сила. Тепърва ще се създаде съдебната практика по отношение на COVID-19 и извънредното законодателство.

Нашият Върховен касационен съд (ВКС) в досегашната си практика приема, че е налице непреодолима сила, когато за длъжника съществува невъзможност за изпълнение, която не може да му се вмени във вина, поради настъпването на непредвидимо или непредотвратимо събитие от извънреден характер, възникнало след сключването на договора.

Налице ли е ли непреодолима сила, дали тя е приложима към всеки отделен договор – удачно е всяка компания да направи такъв анализ. Как може да стане това?

След като вече сте направили дю дилиджънс на договорите си и сте установили, че е налице неизпълнение, ако не сте успели да постигнете споразумение с Вашия партньор и в договора Ви няма форсмажорна клауза, можете да се позовете директно на закона. Какво трябва да направите:

- Потвърдете дали договорът е сключен преди наличието на непреодолимата сила, която твърдите. Тук моментът е много важен – дали ще се приеме например, че е налице от форсмажор от възникването на COVID-19 в Ухан, от датата на обявяването на COVID-19 за световна пандемия, от датата на влизане сила на ЗМДИП – може да има много хипотези, в зависимост какво твърдите в конкретния случай.
- Установете точно кои задължения не сте в състояние да изпълните.
- Уверете се, че наистина е налице невъзможност да изпълните задълженията, а не просто, че те са обременителни за вас. Според ВКС не е налице непреодолима сила, когато изпълнението е възможно, но поради изменение на икономическата конюнктура би довело до несправедливо ощетяване на едната страна. Тук е важно да се подчертае, че има специална разпоредба в закона и константна съдебна практика, че липсата на парични средства не може да се счете за непреодолима сила.
- Изследвайте причинно-следствена връзка - дали невъзможността да се изпълнят задълженията се дължи на наличието на COVID-19, свързаните събития, напр. актовете и мерките на властта за справяне с епидемията и последиците от нея, или на други причини.
- Дали не сте в забава на изпълнението преди COVID-19?
- Снабдете се с необходимите доказателства, подкрепящи невъзможността за изпълнение на договора. Непреодолимата сила се доказва от длъжника. Помислете за издаване на сертификат за форсмажор от търговска палата (макар че той може да бъде оборен от насрещната страна), документи относно невъзможността за ползване на работна сила поради ефекта на пандемията, документи, доказващи забава във веригата на доставки поради транспортни забрани, както и доказателства за всички други мерки, които сте взели за предотвратяване на последиците от непреодолимата сила и които не са дали резултат.
- Информирайте Вашия партньор за невъзможността да изпълните договора поради непреодолима сила.

· Помислете дали искате да настъпят последиците на непреодолимата сила. Изпълнението на задълженията спира, докато трае непреодолимата сила, ако тя има временен характер. Ако сте на страната на длъжника, Вие се освобождавате от отговорност поради невиновна невъзможност за изпълнение и не дължите обезщетение за вреди. Договорът може да бъде прекратен, ако непреодолимата сила трае толкова дълго, че кредиторът няма интерес от изпълнението.

В случай че в договора ви има форсмажорна клауза, трябва да я анализирате и тълкувате, като съобразите приложимото към договора право. Какво трябва да проверите:

- дефиницията за непреодолима сила - преценете внимателно дали тя изрично включва събития като COVID-19 (пандемии), ако не, дали е достатъчно ясно от общото описание, че обхваща COVID-19;
- при какви точно обстоятелства страните могат да се позоват на тази клауза – има ли допълнителни условия;
- какви са последиците при прилагането на непреодолима сила – има ли уговорен срок за спиране на изпълнението или срок, при който договорът се прекратява;
- дали длъжникът се е съгласил да отговаря дори и при непреодолима сила;
- какво е приложимото право и ако не е българското, трябва да се изследва съответното чуждо право и уредбата на форсмажора по това право.

Ако не можете да се позовете на непреодолима сила, какви са Вашите възможности:

- Да продължите да изпълнявате договора съгласно първоначалните условия - в много от случаите, това не е приемливо или постижимо.
- Да предоговорите условията по договора, които не може да изпълните;
- Да проверите дали в законодателството не съществуват специални разпоредби приложими към Вашия договор – както е например при договорите за изработка.
- Да проверите дали не намират приложение принципите на европейското договорно право, Европейската конвенция за международна продажба на стоки или друго чуждо право.
- Да направите възражение за неизпълнен договор, ако насрещната страна не изпълнява нейните задължения;
- Да проверите дали имате сключена застраховка, която покрива загуби за Вашата компания от прекъсване на бизнеса, вследствие на непреодолимата сила;
- Да проверите дали договорът не съдържа друга клауза, на която да можете да се позовете, например уговорки за промяна на цените; или например т.н. Ребус сик стантибус клауза (rebus sic stantibus clause - Latin for "things thus standing"), която почива на правната доктрина за неприложимост на договора при фундаментална промяна в обстоятелствата; или клауза, включваща концепция за фрустрация на договора или непрактичност на договора (frustration of contract or impracticability of contract). В България не винаги включваме такива специални клаузи в договорите, но пък имаме сходна уредба на т.нар. стопанска непоносимост.

Какво е стопанска непоносимост и кога имате възможност да се позовете на нея?

Стопанската непоносимост е инструмент за изменение ли прекратяване на договор. Този институт се прилага най-често по отношение на парични задължения, когато са настъпили обстоятелства, които са силно обременителни. Можете да се позовете на стопанска непоносимост само пред съд или арбитраж, когато имате сключен договор, при който изпълнението на задълженията е възможно, но са настъпили нови трайни обстоятелства след сключването на договора, които са довели до съществено нарушаване на равенството на двете престации.

При стопанската непоносимост, както се твърди в едно арбитражно решение на Арбитражния съд при Българската търговско-промишлена палата, не става въпрос дали длъжникът разполага с парични средства за изпълнение на задълженията си, а дали задължението, в резултат на драстично изменение на стопанската конюнктура, не се е превърнало в изключително обременително, до степен, която води до „непоносимост“ и същевременно до необходимост (макар и като крайна мярка) да се прибегне до справедливостта.

Анализът на съдебната практика ни показва, че този институт е използван вече при договори за наем при настъпване на предходната глобална икономическа криза. ВКС в едно свое решение разглежда отрицателните икономически последици за наемател в търговски обект в МОЛ, настъпили по време на икономическата криза. Съдът приема, че при сключването на наемния договор, страните по него не са могли и не са били длъжни да предвидят естествения спад в продажбите им като последица от променените икономически условия, поради което е уважил искането на наемателя за прекратяване на договора. Следва да се има предвид обаче, че последиците от такова прекратяване са винаги занаяпред и страната, която се позовава на стопанска непоносимост, няма да може, например, да иска връщане на плащания, направени преди договорът да бъде изменен или прекратен.

Каква е практиката в другите европейски държави?

До момента анализът ни показва, че в държавите в Европа, включително Централна и Източна Европа, съществуват сходни правила за непреодолима сила и стопанска непоносимост (или промяна в обстоятелствата, както е известно в някои от юрисдикциите). В повечето юрисдикции се счита, че пандемията може да бъде основание за форсмажор. В Испания, например, има изрична съдебна практика, според която определени епидемии от остри респираторни заболявания, като напр. епидемията SARS в Тороното през 2003, са квалифицирани като форсмажор. В много от юрисдикциите се изтъква, че пандемията сама по себе си не е достатъчна. Трябва да са налице и други факти и обстоятелства, които водят до това, че страната по договора не може да изпълни свое задължение. Пример за тези допълнителни обстоятелства са напр. актове на правителства и държавни органи, забраняващи или ограничаващи извършване на определена дейност и други подобни мерки.

По отношение на договорните взаимоотношения, при неизпълнение обикновено най-добрият подход е да обсъждате с партньорите си и на базата на взаимни компромиси да постигнете желания резултат. За да сте подготвени за тези

дискусии, Вие трябва да направите анализ на приложимостта на изследваните в настоящата статия правни фигури и да имате ясна концепция за Вашата позиция.

Настоящата статия предоставя само обща информация, не покрива всички възможни обстоятелства и случаи и не следва да се третира като правна или друга професионална консултация или услуга.

✓ Германия подготвя „безгранична“ кредитна програма за малките предприятия

Мярката е допълнителен, важен принос за стабилизирането на германската икономика, заяви финансовият министър Олаф Шолц

Правителството на канцлера Ангела Меркел разкри нова „безгранична“ програма за заеми за огромното количество малки и средни предприятия в Германия, запълвайки дупката в безпрецедентния пакет от помощи, за да смекчи икономическото въздействие от разпространението на COVID-19, съобщава Bloomberg.

Правителството ще гарантира 100% от заемите за компании, които разполагат с между 11 и 250 служители, заяви германският финансов министър Олаф Шолц на съвместна пресконференция с министъра на икономиката Петер Алтмайер в понеделник (6 април). Заемите до 800 000 евро (862 000 долара) ще бъдат предоставени бързо, за да помогнат на фирмите да покриват разходи като плащане на наем, засегнати сериозно от прекъсванията при търсенето и предлагането.

"Вече говорихме за известната "базука", няма ограничение за това", каза Алтмайер. „Надяваме се лимитът да бъде диктуван от хода на пандемията“, добави още икономическият министър на най-силната икономика в Европа.

Новата гаранционна програма само авангарда на армия от мерки за противодействие на това, което Ангела Меркел определи като „най-голямото предизвикателство на Германия след Втората световна война“. Правителството заяви, че тази година икономиката на страната може да се свие с повече от 5-процентния спад, причинен от извънредната ситуация с държавния дълг през 2008 г. и 2009 г.

Малки семейни компании са от решаващо значение за Германия и представляват повече от половината от заетостта в цялата страна.

Програмата е продължение на по-ранния план за подпомагане на компаниите чрез осигуряване на ликвидност на фона. Тази програма покрива само 80% до 90% от кредитния риск, а банките вече не са склонни да предлагат на някои компании заеми, тъй като икономиката започна да се свива.

Първоначално заемите ще бъдат съпроводени с 3% лихва, но компаниите могат да ги разменят за по-добри условия, ако отговарят на изискванията.

„Мярката е допълнителен, важен принос за стабилизирането на нашата икономика“, подчерта от своя страна Шолц.